



**Pieņemts spriedums lietā par Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas,
Satversmes tiesas, Valsts kontroles un Tiesībsarga biroja budžeta pieprasījumu
izskatīšanas kārtību**

Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2010-06-01 “Par Likuma par budžetu un finanšu vadību 19. panta piektās daļas, Valsts kontroles likuma 44. panta otrās daļas un Tiesībsarga likuma 19. panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 83. un 87. pantam”.

Lieta šā gada janvārī ierosināta pēc Valsts kontroles padomes pieteikuma, kurā tika norādīts, ka apstrīdētās normas apdraudot neatkarīgo institūciju finansiālo un funkcionālo neatkarību. Apstrīdētās normas noteic, ka Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Satversmes tiesas, Valsts kontroles un Tiesībsarga biroja budžeta pieprasījums līdz gadskārtējā budžeta likuma projekta iesniegšanai Ministru kabinetam bez pieprasījuma iesniedzēja piekrišanas nav grozāms. Pieteikuma iesniedzēja norādīja, ka šāda kārtība neatbilstot varas dalīšanas principam, jo valdība varot ietekmēt neatkarīgo institūciju budžetu.

Satversmes tiesa spriedumā norādīja, ka varas dalīšanas princips neparedz, ka konstitucionālo institūciju budžeta pieprasījumus varētu izvērtēt un grozīt tikai likumdevējs. Konstitucionālo institūciju neatkarība nenozīmē absolūtu autonomiju. Valsts vara ir vienota, tās atzari mijiedarbojas un ir savstarpēji atkarīgi.

Satversmes tiesa aplūkoja apstrīdētās normas kopsakarā ar citām Likuma par budžetu un finanšu vadību normām, kas regulē valsts budžeta likuma projekta izskatīšanu Ministru kabinetā. Tiesa secināja: lai nodrošinātu konstitucionālo institūciju un Tiesībsarga biroja neatkarību un varas dalīšanas principa ievērošanu, tiem jātiek uzklautām arī Ministru kabinetā, savukārt Ministru kabinetam savi lēmumi jāpamato. Ja Ministru kabinets groza konstitucionālo institūciju un Tiesībsarga biroja budžeta pieprasījumus, bet minētās institūcijas pret to iebilst, tad valdībai par iebildumiem ir jāpaziņo likumdevējam. Līdz ar to tiesa secināja, ka konstitucionālo institūciju un Tiesībsarga biroja uzklautīšanas pienākums ir saistošs gan izpildvarai, proti, Ministru kabinetam, gan Saeimai.

Satversmes tiesa secināja, ka šā brīža regulējums ir acīmredzami nepilnīgs, jo regulējums nenoteic procedūru, kas nodrošinātu Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Satversmes tiesas, Valsts kontroles un Tiesībsarga biroja tiesības tikt uzklausītiem Ministru kabinetā sakarā ar to budžeta pieprasījumu izskatīšanu. Tā rezultātā netiek īstenots apstrīdēto normu mērķis.

Tiesa ņēma vērā, ka normatīvā regulējuma trūkumu novēršanai ir nepieciešams laiks. Tādēļ tiesa noteica sešu mēnešu termiņu, kurā likumdevējam ir jānovērš minētie trūkumi. Tiesa atzina apstrīdētās normas kopsakarā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 20. pantu, ciktāl tajā nav noteiktas Valsts prezidenta kancelejas, Augstākās tiesas, Satversmes tiesas, Valsts kontroles vai Tiesībsarga tiesības tikt uzklausītiem Ministru kabinetā jautājumos, kas skar to budžeta pieprasījumus, par neatbilstošām Satversmes 1., 83. un 87. pantam un spēkā neesošām no 2011. gada 1. jūnija.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274